

Előfizetési árak:

ostán vagy házhoz kötve:
Egész évre. 20.— kor.
Félévre . 10.— kor.
Negyedévre 5.— kor.
Egy hónapra 1.70 kor.

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KOZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy om. területen-
ként 8 fillér.
Nyilttér és magán-
érdekű közlemények
sorankint 40 fillér.

Megjelenik
minden nap, az ün-
nepek és vasárnapok
kivételével.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.
Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő: **Koncz Ákos.**
Felelős szerkesztő: **Dr. Orbán József.**

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

Egyházi élet és pártpolitika.

Debreczen, június 9.

A magyar református egyház életében az utolsó évtizedben örvendetes mozgalom indult meg oly irányban, hogy az egyházi és világi elem közötti viszony egyházi értekezletek által erősítették. E mozgalom által kettős cél felé törekszik az egyház. Egyik az, hogy megszüntetni kívánja azon veszélyes közönyt, mely különösen a világi elem részéről az egyház iránt mutatkozik; másik az, hogy az egyház közvetlen érintkezésbe lép a társadalommal, hogy céljai megvalósítását az eddiginél sikerebben munkálhassa.

Konstatálhatjuk, hogy az ily egyházi értekezletek úgy az egyes egyházmegyékben, mint az egyházkerületekben mind nagyobb érdeklődést támasztanak maguk iránt s minthogy azok rendszerint szélesebb körű ünnepek keretében szoktak megtartatni, jótékony hatásuk a világi elemre s általában az egész egyháztársadalmi életre elvitázhatalan.

Az egyházi élet ezen újabb nyilvánulásai több oldalról s különféle szempontokból bíráltnak meg,

mely bírálatokra alkalmat adott legutóbb azon egyházi értekezlet, mely a napokban Kolozsvártt, a volt miniszterelnök elnöklete alatt tartott a világi elem feltűnő nagyszámu részvétele mellett s mely gyűlésen kiválóan hangsúlyoztatott az egyházi és világi elem összetartozósága és a közös cél érdekében tömörülés szükségessége. Minthogy ez egyházi mozgalom az eddiginél szélesebb körben jelentkezett s az előbbieknél nagyobb hullámokat vert föl, több oldalról s még a szabadelvű párt némely organumai részéről is hajlandóság mutatkozik a református egyház ezen akciójában világi politikai velleitásokat felfedezni, melyre némileg alapot nyújt azon viselkedés, a melyet egyik fővárosi napilap, mely állítólag a volt miniszterelnök befolyása alatt áll, mutat.

Nem habozunk azon véleményünknek kifejezést adni, hogy a protestáns egyháznak saját védelme érdekében szüksége van arra, hogy a néppárt részéről politikai életünkben erőszakosan beplántálni kívánt reakzionarius irányzat ellenében liberális szellemének egész erejével lépjen föl, miáltal hasznos szolgálatot tesz nemcsak magának a tör-

ténelmi alapokon álló protestáns egyháznak, hanem az egész magyar nemzetnek és a liberális eszméinek is. De tiltakoznunk kell azon irányzat ellen, mely bármily, különben magasztos cél szolgálataiban a pártpolitikát a protestáns egyházi élet terére behurcolni törekszik.

Voltak idők, nem is oly rég, midőn a tisztántuli református egyházkerület vezérferfiái a nemzet hálijára érdemesítették magukat azon hősiess elszántsággal párosult ellenállás által, melyet a reakzionarius hatalom ellenében kifejtettek, de ezen idők többé vissza soha sem jöhetnek s Magyarországon a protestáns egyháznak nincs többé oka arra, hogy hosszas küzdelmek árán kivivott jogait bármily oldalról jövő támadástól félthesse.

Nincs oka különösen a protestáns egyháznak arra, hogy a Széll Kálmán valóban liberális kormányzata ellen bármily tekintetben is állást foglaljon s ellenében akeziót fejtsen ki s meg vagyunk győződve arról, hogy a protestáns vezérferfiak legnagyobb része nem vállal szolidaritást azon irányzattal, mely az említett fővárosi napilap hasábjain oly feltűnő módon nyilatkozik. A

TÁRCZA

Visszatérő sugár.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti tárczája. —

Irtta: **Koncz Ákos.**

A tavaszi levegő vastag oszlopokban áradt be a nyitott ablakon. A kertben a betemetett rózsafákat kitakarták s a hideg föld möhön szívta be a napsugarat. Egy-egy hűvösebb szellő meg-meglebbentette a nehéz függönyöket s Alice, ki egyik ablaknál állva, végtelen gyönyörrel nézte a természet zsenialitását, összéb vont a keblén a meleg zsenilia kendőt...

— Jöjj el az ablaktól, angyalom, — szólt Alice édesanyja odasielve leányához. — Csalóka még ilyenkor a napsugár és könnyen meghülhetsz. És szeretettel odavonva szívéhez halványarcu leánykáját, gyöngédséggel csókolta meg homlokát.

— Engedd jó anyám, — felelt Alice — hogy még egy pár percig gyönyörködjem a szép időben... Szeretem a tavaszt, a napsugarat s a fűszál növést... Talán nem is érek már több tavaszt, hisz beteg, nagyon beteg vagyok, — szólt lemondással a leányka.

— Miért szomorítod anyádat ilyen be-

széddel, édes virágom... Nem, te élni fogsz. Az orvos épen tegnap mondta, hogy tul vagy már a veszélyen. Pár nap mulva elmegyünk a délvidékre s ott elmulik végképen az a gyöngeség, mely a nagy betegség maradványa... Igen! neked már nincs semmi bajod, kedvesem s pár hét mulva megint oly vidám és egészséges leszel, mint régenten...

— Bár úgy volna, jó anyám, — válaszolá szeliden a gyermek, — de én érzem, hogy nem-sokára meghalok. Ha nincs már semmi bajom, miért nem térnek vissza arcomra a rózsák? Miért hervadok napról-napra... Pedig én nem, nem akarok meghalni... Veled akarok maradni még soká... Veled, ki engem szeretsz...

Völgyiné átkarolta leányát és sirtak mind a ketten. A rózsátó arra gondolt, hogy bimbója elhervadt és emez azért könyezeti, mert tudta, hogy a törzs örökké beteg lesz, ha hajtását letépi a halál...

— Nem, leányom! — szólt erőt véve fájdalmán Völgyiné, te élni fogsz... Itt a tavasz, a napsugár, mely elhozza szines szárnyain neked elvesztett egészségedet... Aztán mikor egészen meggyógyulsz, megint boldogok leszünk... Jó az Isten, remélj benne... Én is imádkozom mindennap érted és az anyák könyörgését meghallgatja az

ég... Azután eljön majd Béla is, a ki téged szeret és mellette boldog leszel egy egész életen...

— Igen, Béla eljön! — szólt mosolyogva Alice... — Eppen ma irt, hogy a héten tette le az utolsó vizsgát és jön... Akkorára egészséges akarok lenni... Nincs, nincs is már semmi bajom s ha ti ketten szerettek engem, nem tud hozzám férközni a halál...

Talán még tovább is beszélgettek volna, ha meg nem zavarja őket a levélhordó, ki egy levelet nyujtott át Alicenak. A levelet Béla irta s a kis Alice végtelen gyönyörűséggel bontotta fel azt, abban a hiszemben, hogy Béla jöveteleit tudatja.

A levél így szólt: Édes Alice! Talán nem is szabadna így szólitanom önt e pillanatban, midőn utolsó leveletem írom önhöz. Utolsó, mert sokkal becsületesebb ember vagyok, hogysem boldogtalanná tegyem önt. Még most nem késő megmondanom a valót. Szívem nem tud szeretni. Amit egy éven át szerelemnek, örök, soha el nem muló érzésnek gondoltam, nem oly mély, hogy annak alján ne lássam azt a méregesöppet, mely mindkettőnk életboldogságát veszélyezteti. Egy árnyat látok, mely arra int, hogy mi nem egymásnak vagyunk teremtvé. Ön gyöngéd, ábrándos leány, én meg mereg

Németh András „Debreczen városához” czimzett szállodája
kényelmes kerthelyiségében ma, azaz
szombaton este katonazene-estély tartatik.

Kitűnő ételekről és tisztán kezelt italokról, valamint figyelmes kiszolgálásról kezeskedik a vendéglős.

protestantizmusnak, sulya és meggyőző ereje csak addig fog a nemzetre jótékonyan hatni, a míg minden politikai irányzattól menten saját liberális elvei magaslátán marad meg s valóban végzetes hibát követnének el azok, kik eltérve az ősök hagyományaitól, a pártpolitika tisztátalan üzelmait vinnék az egyházi élet szentélyébe.

A protestáns papságnak nincs joga panaszkodni azon liberális kormányzat ellenében, melynek aegise alatt javadalmazásuk rendezése megkezdett, de a protestáns világi elemnek sem lehet oka ellenállást fejteni ki a Széll Kálmán kormánya ellen, melynek liberalitására kétség nem fér.

Az egyháztársadalmi élet fejlesztését időszaki értekezletek által tehát örvendetes jelenségnek tekintjük s teljesen egyetértünk azokkal, kik azt vallják, hogy szükséges minél gyakrabban és hangosabban nyilvánítani az igazság szavát, hogy nemcsak azok hallják meg azt, kik az igazságot szeretik, hanem hogy megfélemlitse azokat, kik rettegnek az igazság erejétől.

Az élő és munkálkodó egyházi társadalom bizonyosan hasznosabb szolgálatot tesz a vallásnak és hazának, mint egy, a közönybe és téltenségbe merült vallási felekezet.

Azért csak haladjunk a megkezdett uton, de óvakodjunk attól, hogy elveink tisztaságához a világi politika sokszor nagyon is kétes értékű mozgalmi hozzájárulások.

A leghelyesebb egyházi poli-

tika az, mely a politikát kizárja az egyház kebeléből. Sajnos, hogy nálunk megvan a hajlam arra, hogy az egyházi életbe a politikai pártok is beleavatkozzanak. Utasítsuk vissza a legmörevedben e jogtalan beavatkozást bármily oldalról jöjjön is az, s bármennyire befolyásolja is azt a tekintély vagy a hatalom. A protestáns egyház szervezete demokratikus elveken alapszik, mely önmagát saját belátása szerint kormányozza s minden idegen befolyástól ment s attól őrizkedik. Ez a demokratikus szellem, mely azonos a liberalizmus eszméjével tartotta fenn századokon keresztül a protestáns egyházat a megpróbáltatások idejében s ez fogja megóvni a tévelygéstől az egyházi béke mai korszakában.

A gazdatisztek jogviszonyai. A képviselőház igazságügyi bizottsága Szilágyi Dezső elnöklésével tartott tegnapi ülésében, melyen a kormány részéről Darányi és Plósz miniszterek, az igazságügyi és földművelésügyi miniszteriumok részéről Vörösmarthy államtitkár és Bartóky tanácsos voltak jelen, folytatta a birtokos és gazdatiszt közti jogviszonyok szabályozásáról rendelkező törvényjavaslat részletes tárgyalását. A 14. §., mely szerint ha a felek a szolgálati szerződésben másként meg nem állapodtak, fontos okból, nevezetesen a birtok eladása, a bérlet abban hagyása, továbbá a birtokos személyében, a birtok állagában vagy kezelésében beállott változások esetében a határozott időre kötött szerződés is felmondható, megtoldatott avval, hogy „azonban csak a 15. §. első pontjában megállapított felmondási idő alatt” (okleveles gazdatisztknél egy év, nem okleveleséknél fél év). A 16. §. azon rendelkezését, mely szerint a gazdatiszt a szolgálatból felmondás nélkül azonnal elbocsátható, ha fegyház, börtön vagy fogházzal

büntetendő cselekmény miatt jogerősen vád alá helyeztetett, vagy elítéltetett, vagy ha 30 napnál hosszabb időtartamu államfogházra vagy elzárásra ítéltetett, ekként módosította a bizottság: „A gazdatiszt a szolgálatból felmondás nélkül azonnal elbocsátható, ha büntetett vagy nyereségvágyból elkövetett, vagy szemérem elleni vétség miatt jogerősen vád alá helyeztetett, vagy főtárgyalásra közvetlenül megidézett vagy elítéltetett, avagy ha 30 napot meghaladó vizsgálati fogságban van, vagy pedig 30 napnál hosszabb időtartamu szabadságbüntetésre jogerősen elítéltetett. A 20. §., mely szerint felmondás után a birtokos köteles a gazdatisztnak kivánatára megfelelő időt engedni más alkalmaztatás keresésére, — megtoldatott azzal, hogy „a birtokos azonban nem tartozik ezt az időt akkor engedni, a midőn ez a gazdaságnak jelentékeny kárával járna.” A 25. §. azon pontjába, mely szerint azon kötött birtokokon, melyek után legalább 3000 korona állami földadó fizetetik, a jelen törvény életbeléptét követő ötödik évtől kezdve gazdatisztként csak okleveles gazdatisztet alkalmazhatnak, felvétel az a rendelkezés, hogy az erdőbirtok után fizetett adó a 3000 koronába nem számítatik be. A §-t megtoldotta továbbá a bizottság azon rendelkezéssel, hogy az okleveles gazdatiszt alkalmazásának kötelezettsége alól adott rendkívüli fölmentésekről a földművelési miniszter a költségvetés előterjesztése alkalmával évenként jelentést tartozik tenni az országgyűlésnek. A törvényjavaslat további szakaszait érdemleges módosítás nélkül fogadta el a bizottság, a befejező szakaszban 1901. július 1-ét tűzvéni ki azon terminusnak, a melyen belül a törvényt a földművelési és igazságügyi miniszterek életbeléptetik. Ezzel az ülés véget ért.

A váci püspökség.

Debreczen, június 9.

A váci püspöki megye egyházi és világi elékelőségei, hatóságai, a hivek serege és mindnyájuk élén a székhely, Vác városa nagyban készülnek az új főpásztor,

szenvedély vagyok. Ön idő előtt elhervadna mellettem, mint a nyiló rózsza a nap tikkasztó hevében. Más az én világom és más az öné. Ön tiszta, nemes s talán mellettem vidám arccal hordozná boldogtalanságát, míg én nem tudnám önt megérteni. Fáj a lelkemnek ezeket itt elmondani, de mint becsületes ember feltárom lelkemet.

Mit érne ön egy olyan szívvel, melyet nem elégítene ki egy csöndes kör, egy ideális világ, melyben ön él. Megtörne idő előtt abban a tudatban, hogy szerelme esküdtem önnek az oltár előtt s kevés napokkal utána a remélt virágos mező helyett kopár talajra találna, melyben nem terem meg a megelégedés virága. Övni akarom a csalódástól. Minden csalódás fáj és így tudom, hogy vallomással fájdalom okozok önnek, ki, tudom, hogy szeret engem. De ön megnyugszik, mert látni fogja, hogy én nem vagyok méltó szerelmére és boldogítani fog egy más férfit, ki üdvét fogja feltalálni az ön lelke jóságában. Nekem pedig bocsásson meg, hogy nem tudok szeretni. S nehogy azt gondolja, hogy talán egy más arc szorította ki az ön jóságos képét szivemből, itt ígérem meg, hogy nem házasodom meg soha. Ha önt nem szerethetem, nem szeretek senkit a világon. Magánosságra kárhoztatom magamat, mintegy büntetésül, hogy szenvedélyes lelkem nem tudott betelni az ön jóságos, hű és igaz szerelmével... S ha majd ön boldog lesz, gondoljon néha reám, kinek szive oly szerencsétlen, hogy nem tudja azt betölteni az a fonséges érzelem, mely még a nehéz küzdelmekben gazdag életet is édessé teszi. Gondoljon reám, ki hideg szivével irány és vezető nélkül fog bolyongani a világban. Bocsásson meg az embernek, ki e pillanatban talán szivtelennek látszik, de

beesületesebb, mint annyi millió, ki hazug szavakkal vásárolja meg a női lelkeket s azután unottan dobja el azokat...”

Az utolsó sorokat már nem olvasta el Alice, mert szeméi megteltek könnyekkel... Künn a kertben síró dalba fogott a fülemile, mintha csak megértette volna a beteg leány lelkének háborgását... A könyvekben azonban igen sokszor visszatér erönk s mint virág az üdítő eső után, lelkünk is felüdülni a könyvek nyomán. Alice is magához tért, halvány arcára visszazáradt a nyugalom s midőn édesanyja belépett, nyugodtan adta át neki Béla levelét.

Völgyiné erős lélekkel olvasta át a levelet. Neki nem szabad volt leánya előtt sirni, mert neki jutott a legfájóbb, de egy szersmind a legfonségesebb kötelesség is vigasztalni leányát. Ő tudta legjobban, hogy leánya nagyon beteg s azt is tudta, hogy leánya nem lehet a Béla felesége. De meg hagyta őt az álomban, nem akarva durva kezekkel rámutatni azon árnyra, mely ott leselkedett a beteg leány törékeny teste közelében.

Még mentetgetni is tudta Bélát s lassankint elhitette Aliceval, hogy kevésbé fáj a csalódás akkor, ha nem az elhangzott eskü után borul az ember lelkére...

Hetek és hónapok teltek el, megjött az ősz hulló lombjával, elszálltak a madarak melegebb partok felé. Völgyiné reszketett e napok láttára, mert tudta, hogy a betegek nagyrésze ilyenkor hervad el a virágokkal. Övta, féltett egyetlen gyermekét, vitte tehát melegebb éghajlat alá, a palma és narancserdők közé gyógyulni és feledni...

Es ez a gyöngy, beteges gyermek csodálatos lelki erővel viselte el egyetlen, legszebb álma elmúlását. Panasz nem jött akaira, sőt vidámabb volt, mint valaha. Né-

hány hét múlva már hosszabb sétákat is tudott tenni, napról-napra erősödött s egy reggel az orvos azt a boldogító feleletet adta Völgyiné kérdésére, hogy leánya mentve van...

Az orvos beszéde nem hiu biztatás volt, hanem édes valóság. Alicenak teljesen helyreállott egészsége, egészséges rózsák fakadtak arcán s kedélyéről is elszállt a csalódás okozta bánat utolsó bárányfelhője is...

Mikor aztán tavasszal hazajöttek, a fiatalság egészen körülrajongta a szép leányt, ki azonban egyet sem tüntetett ki különösebben udvarlói közül. Egyben sem találta fel azt, amit Bélában megszeretett. Völgyiné épen azért nem is szólt leánya dolgába, midőn egy-egy kérdés szomoruan távozott szalonjukból. Ő boldog volt, hogy gyermeke életben maradt, az ő vágyát a jó Isten betöltötte.

Három év telt el eközben s Béláról csak elvétve érkezett egy-egy hír Völgyiékhöz. Az ismerősök csak annyit tudtak, hogy Béla keresett orvos, ki egyedül tudományának és betegjeinek él. Komoly, munkás ember, — mondták felőle — kinek lelkében azonban valami eltört a fájdalom látszik.

Es csakugyan igazuk volt azoknak, kik ezt a titkolt fájdalmat észrevették a fiatal orvoson. Ő is hallott Aliceről, hallotta hogy a leány szép, mint egy tavaszi édes álom és jó, nemes, mint egy angyal. Most érezte csak sulyát könnyelműségének, melylyel lemondott az Alice kezéről. Látta, hogy az Alice arca örökké megmarad szivében. Azt is érezte, hogy szerelem nélkül nem élhet és midőn dolgait végezve magára maradt, édes érzéssel gondolt a leányra, kiről tudta, hogy őt még is szereti.

Csáky Károly gróf püspök méltó fogadására, közeli beiktatására.

Érdekesnek tartjuk ez alkalomból egy rövid visszapillantást vetni a váci püspöki megye történetére, hogy lássuk, milyen örökségbe lépett Csáky Károly gróf, az új váci püspök.

Hazánk történetének számos jelese ült a kiváló váci püspöki székhelyben. Így már a tizenkettedik században Jób, a későbbi híres esztergomi érsek volt a székhely disze; majd Vancha István bibornok, utóbb Szalkay László, kinek hős vére szintén ott piroslott a mohácsi gyásztéren s a ki annyi magyar hőssel együtt életét a hazáért és hitért feláldozván, nemzeti nagylétünk nagy temetőjében alussza örök álmát. A Hunyadyak korában Ujlaky János gróf; a Tökölyek, Rákóczyak korában Sennyey István báró, Draskovics György gróf, Pálffy Tamás gróf, a híres Gubássóczy János, Pongrácz György báró, Kéry János gróf és Esterházy Imre gróf, a későbbi hercegprimás voltak e püspöki székhely diszei.

Idegenebb befolyások következtében kerültek a váci püspöki székhelybe a hírhedt Kollonich Zsigmond gróf, Leslie Vilmos gróf, a két Althann Mihály gróf, két ízben Migazzi Kristóf gróf és bécsi bibornok, kinek verőcei kastélya, melyet egyenesen e czéltől emeltetett, a nagy királynőt, Mária Teréziát látta vendégeül; a lezajlott XIX. század elején Károly Ambrus főherceg, ki ezt a püspöki széket az esztergomi hercegprimási székhely cserélte fel.

Még legujabban is egy Forgách Pál gróf, Splényi Ferencz báró, Nádasdy Ferencz gróf lépett a felsorolt főrangú elődök örökébe. Mint látjuk, valóságos arisztokratikus püspökségnek volt hagyományosan kvalifikálva a váci püspökség, mignem napjainkban Peizler utódként Schusztter Konstantin került bele.

Csáky Károly gróf méltó utódja leszen

Habozott eleinte, azután határozott. Leült és a következő levelet írta Alicenak: „Édes Alice! Mint bűnbánó jövök Önhöz, hallgassa meg vallomásom. Próbára tettem szívemet, mely nem akarta Önt boldogtalanná tenni, míg érzelmének mélységéről meg nem győződött. Három év telt el utolsó találkozásunk óta és én nem tudtam feledni az Ön nemes arcát, jóságos mosolyát. Érzem, hogy most már tisztán és igazán szeretem Önt. Szeretem a komoly tőrfi mély szerelmével, okos szenvedélyvel, mely édes melegséggel tölti el egész valómat. Sokat, nagyon sokat szenvedtem e három év alatt, a szenvedések tüzeiben azonban a lelkem megtisztult és érzem, hogy most már méltó vagyok Önhöz...”

Alice lelke régen megsugta neki, hogy Béla visszatér hozzá. Ezért utasított el minden kéréjét, elhatározván, hogy a visszatérőnek megbocsát. Mert a ki szeret, az meg tud bocsátani. Alice pedig most még jobban becsülte Bélát, ki próbára tette szívét csak azért, hogy annál boldogabbá tegye azt a szívet, mely őt a szerelem mindenható erejével szerette...

... És mikor a boldogító választás után eljött Béla, Alice ajkairól nem hallott szemrehányást. Boldog volt a találkozás, mely két szívet felbonthatlanul összekötött egymással.

Künn a nyári alkonyban megcsattant a fülemile éneke, mely nem volt oly bus, mint a multban... A kinyitott ablakokon beszállt a virágillat s a letűnő nap egy bucsusugara bevilágította a kis szalont, hol három szív egy gondolatért dobogott...

a főuri elődöknek; ha nem is lesz Migazzi pazar fényezésének utánczója, Roskoványi irodalmi munkásságának és remete életének követője, de Peizler tervszerűtlen pazarlásának és közvetlen elődje, Schusztter tervszerű fukarságának sem lesz követője. Ennek különben hálával adózhatik, a miért püspökségének birtokait rendbe hozta és ezzel Csáky Károly grófnak alkalmat nyújtott arra, a mit már eddig is művelt, hogy t. i. igazi nemes lelkek sajtósága szerint tud főur lenni gőg nélkül, igazi pap remeteélet nélkül, takarékos fukarság nélkül, jótékony adakozó a nélkül, hogy az utolsó ingét is odaadná. Szóval, tudja ő, hogy okos beosztással, mint szokta, a váci püspökségen jut is, marad is.

A vasálarozos lovag.

Mennyi romantika fogta körül a nevet és kit nem sejtettek az álaroz alatt! Királyfiút, aki ikertestvére volt a koronás felségnek, akit, mert alkalmatlan volt a Bastilleba zártak. És most szétfoszlatja ezt a kalandos ködöt az arczáról Funk-Brentano, aki a Revue Hebdomadaireban minden kétséget kizárólag megállapítja a kiletét.

Gróf Mattioli a vasálarozos lovag igazi neve. Államtitkára volt III. Károlynak, később fiának, IV. Károlynak és Mantua hercege. Ő tárgyalta XIV. Lajossal IV. Károly nevében Casal megvételét illetőleg, a mely 100.000 tallérért ment át a francziák tulajdonába.

A király jutalmul neki száz kettős aranyat és értékes gyémántgyűrűt adott. Mattioli ezt azzal hálálta meg, hogy elárulta a tárgyalás titkait mindenfelé, a hol csak járt: a bécsi, a madridi, a turini udvarokban.

A felbőszült XIV. Lajos erre azután azzal felelt, hogy elfogatta a gróft 1698-ban és a Bastilleba záratta, ahol 1703-ban meghalt. Arczán volt ugyan álaroz, de nem vasból, hanem fekete bársonyból volt. A Bastille naplója így emlékezik meg róla:

— 1698. szeptember 18-án vasárnapon három órakor délután érkezett meg Saint-Maís, magával hozva egy régi, eddig Piquerolban tartott foglyát, akinek arczát mindenkor álaroz fedi s a kinek neve ösmeretlen. A Basimière-torony első szobájába tette őt egyelőre, hogy azután kilenc órakor este a Bertandière-torony harmadik zárkájába csukja.

A haláláról így ír:

— 1703-ban november 19-én az ösmeretlen fogoly, akinek az arczát mindenkor fekete bársony fődte s a ki tegnap a miséről jövet már rosszul érezte magát: esti hat órakor meghalt, a nélkül, hogy valami nagyobb baja volt volna. Girant abbé meggyöntatta őt tegnap, de a halotti szentségeket nem vette fel, bár papunk halála előtt inté őt erre. Ez ismeretlen foglyot, akit oly régóta őrizünk már, kedden temették el négy órakor délután a szent Pál temetőben.

A dél-afrikai háború.

— Expressz tudósítás. —

Glasgow, jun. 8. Campbell-Bannermann itt tegnap beszédet mondott, amelyben egyebek között kifejtette, hogy a dél-afrikai kérdés végleges szabályozásának a fokföldi két-féle alattvalók, az angolok és a hollandusok megfontolt ítélete alapján kell történnie. A hollandusokra nézve a legfontosabb érdekek forognak szóban. Az elfoglalt államoknak a birodalomhoz kell tartozniok, de a birodalmi hatalom kellő megerősítése után Angliának kibékülésre kell törekednie és az elfoglalt államoknak mielőbb megadni azokat az önkormányzati jogokat, amelyeket a többi gyarmatok élveznek. Függetlenségük természetesen nagyon korlátolt lesz és ugyszólván semmit sem fog érni, de a szónok a

korlátolt függetlenséget is többre becsüli a koronagyarmatként való igazgatásnál.

London, jun. 8. A Times jeleati Lourenco-Marquezból tegnapi kelettel, hogy a Friedland németalföldi czirkálójához néhány száz németalföldi menekültöt vett föl.

London, jun. 8. A Daily Express levelezője Machadorpban egy vasuti kocsiiban beszélgetést folytatott Krüger elnökkel és Reitz miniszterrel. Krüger azt mondta, hogy Pretória megszállása nem jelenti a háboru befejezését. A burok el vannak tökéve, hogy utolsó lehelletükig küzdenek. Amíg 500 ember áll fegyverben Transzváiban, nem adják meg magukat. Az ellenség behatolt ugyan országukba, de még nem foglalta el. A kormány még működik. Nem igaz, hogy kétmillió értékű aranyat vittem magammal a magam számára. Ami arannyal itt rendelkezem, kizárólag állami czélokra való. Az sem igaz, hogy a Lourenco-Marquez előtt vesztéglő németalföldi hadihajóra szándékozom menekülni. Az országot nem hagyom el. A harez tulajdonképen most kezdődik meg s attól tartok, hogy még sok vér fog folyni. De ennek csak a brit kormány az oka.

Reitz miniszter megjegyezte, hogy a guerilla-harez óriási területre fog kiterjedni és a burok valószínűleg vissza fognak vonulni Lydenburgba, ahol hónapokig állhatnak ellent.

Színház és irodalom.

Az Uránia tudományos színház A vasat mutatta be az este vetített és mozgó fényképekben. A tanulságos előadásban közepes számú közönség gyönyörködött. A bemutatott képek szépen sikerültek. A mozgófényképek, mint a hajó vizrebocsátása, vonatközlekedés, kovácsolás nagy tetszésben részesültek.

A tudományos színház holnap este tartja bucsuelőadását. Délután gyermekelőadás lesz mérsékelt helyárok mellett. Este Spanyolország s más érdekes képek bemutatása lesz és egyuttal láthatja a közönség a kiraly berlini bevonulását is. Felhívjuk ez érdekes előadásokra ismételtlen a közönség figyelmét.

Illem a színpadon. Ösmeretes, hogy az utóbbi időben az egyes fővárosi színpadokon olyan dolgokat engednek meg a szereplők, melyek a jóízű közönségben a legnagyobb megbotráncóztatást keltik. A fővárosi lapok mindjárt, mikor ezt észrevették, harezot indítottak ez ellen a kultusz ellen, de hát — mint a következők mutatja — nem nagy sikerrel. Arra vall legujabban több fővárosi lapnak kritikája, melyekből egyet alább közlünk, illusztrálására annak, mennyire nem törődnek a jó ízléssel. A szóban levő kritika erre vonatkozó része így szól:

Nem hallgathatunk el valamit, a mi kizárólag a Magyar Színház igazgatóságára és — a rendőrségre tartozik. A Magyar Színház színpadán a staffage-személyzet estéről-estére botrányosabb viselkedést tanusít. Fokozza az arczpirító jelenetek hatását az a türehetetlen állapot, hogy ebben a staffage-ban 20-25 olyan hölgyecske is van, akiknek semmi dolguk a színpadon és a kikkel szemben a rendőrség ugyanolyan erélyes föllépést tanusithatna, mint annak idején az elszaporodott nő zenekarok „szappanos” vonóju tagjaival szemben. Elvárjuk, hogy a rendőrség beleavatkozik a Magyar Színház kisdud játékába és nem fogja eltűnni azt, hogy egy fővárosi színházban olyanok történhessenek, a mik az éjjeli kávéházakban is szigoruan el vannak tiltva.

(A Magyar Művészet júniusi száma pompás tartalommal jelent meg. El díszes folyóirat, melynek szerkesztője Cs. Szabó

Kálmán s főmunkatársa Beniczkyhá Bajza Lenke, új számának jórészét Munkácsy Mihálynak, a nagy mester emlékének szenteli. Bemutatja az elhagy nagy művész minden nagyobb alkotását és e mellett aktuális reprodukciói is igen szépek, melyek száma a harminczat meghaladja. Közleményei is becses tartalmúak. Tárcaát Tömörkény István, Cs. Szabó Kálmán irt; londoni levelet Hughes-Hughes Bajza Ilona (Beniczkyhá Bajza Lenke leánya). Beniczkyhá Bajza Lenke folytatja Hanna című regényét s egy új regényt is kezd Cyprianus, a varázsló ezimen, mely külföldön óriási sikert aratott s melynek szerzője Wildenbruck Ernő. E jeles művet Hann Pepi ülteti át magyarra. Még sok más közlemény teszi változatossá s igen érdekessé e diszes folyóiratot.

Előfizetni a kiadóhivatalnál lehet: Budapest, V., Hold-utca 7. Pesti Könyvnyomda Részvény-Társaságnál. Egész évre 12 kor., egy szám ára 1 korona.

A kínai forradalom.

— Express-tudósítás. —

Budapest, június 9.

„Halál minden idegenre!” A Reuter-ügynökség levelezője, aki vasuton Tiencsinből Pekingbe akart utazni, ilyen feliratokat látott mindenütt. A levelező 32 mérföldre jutott Tiencsintől, ott Nies kínai tábornok megállította utjában, mert a vidéket már elárasztották a boxerek. A vasuti vonal mentén a falvak mindentűt lángokban állottak. A boxerek falragaszokon hirdetik, hogy a jövő szombaton az összes idegeneket megölik.

Pekingből is egyre aggasztóbb jelentések érkeznek Európába. A peking-bangkoki vasuti vonalat 60 kilométer hosszúságban elpusztították a boxerek. Az európai lakosság Pekingből és Tiencsinből Takuba menekül, ahol az európai hadihajók állomásoznak. Rettetésüket nem csökkentette az sem, hogy az európai csapatok már bevonultak Pekingbe, mert hiszen nem bizonyos, hogy ezek a csapatok válságos pillanatokban nem kapnak-e hajba egymás között.

A japán követ felszólalt a cungli-jamennél Oroszországnak az ellen az ajánlata ellen, hogy csapatokat bocsát a kínai kormány rendelkezésére, a lázadás elfojtása végett. A cungli-jamen megnyugtatta a japán követet; Oroszországnak azt válaszolták, hogy a kínai kormány maga is el tudja fojtani a lázadást. A kínai kormány ediktumot bocsátott ki, mely gyávaságuk miatt megrozza a császári csapatokat s utasítást ad, hogy a lázadást azonnal fojtsák el.

Tiencsinből Londonba érkezett táviratok jelentik, hogy Tunglu mellett boxerek és katolikusok között ütközet volt, amelyben az utóbbiak három boxert megöltek és kilencet elfogtak. Egy vonat, amely tegnap reggel ágyukkal és katonákkal Tiencsinből elindult, visszamenet Langfangon tul csak 3 mérföldnyire tudott eljutni. Mintegy 41 mérföldnyi távolságra a sinraktarak házikói és a vasut mentén levő falvak lángokban állottak. A telegráf-oszlopok fel voltak döntve. A vonaton levő kínai csapatok rálöttek a szántóföldeken levő beszüllöttekre, de vonatokat tovább menni vagy a vonatot elhagyni, hanem követelték, hogy vezessék őket vissza.

Az újabb eseményekről ma a következőket jelentik:

London, június 8. A Reuter-ügynökség értesülése szerint ez idő szerint Kinában szó sincs a hatalmasságok valamely politikai akciójáról. A pekingi követek és a tiencsini konzulok közösen tanácskoznak az idegenek életének és vagyonának biztosítására teendő intézkedésekről. A hajórajok parancsnokai a pekingi követekkel egyetértőleg járnak el és szintén közös tanácskozásokat tartanak. Jól értesült körökben úgy vélekednek, hogy egyik hatalmasság sem szándékozik a többiekkel függetlenül eljárni. Annak a híresztelésnek, hogy orosz csapatok készen állnak

arra, hogy Kinába bevonuljanak, nem adnak hitelt. Nem tartják valószínűnek, hogy Port Arthurból orosz csapatokat küldenek ki. Az Egyesült-Államok eljárását illetőleg nem kételkednek benne, hogy a pekingi amerikai követ addig, míg az élet és a vagyon megvédéséről van szó, európai kollégáival egyetértően fog eljárni. Másrésztől azonban azt hiszik, hogy az Egyesült-Államok nem fognak politikai rendszabályokba belekeveredni.

HIREK.

— **Istentisztelet** Az ágost. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor Schindler Márton segédlelkész tart istentiszteletet.

— **A tudományegyetem új rektora.** A budapesti tudományegyetem tegnap választotta meg új rektorát. Az elnök kihirdette az eredményt, mely szerint a rektori székbe dr. Rapaics Rajmund választott meg, ki a választást el is fogadta.

— **A földmivelésügyi miniszter Karczagon.** Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter megígérte a karczagiaknak, hogy június 17-ikén részt vesz az általa létesített karczagi földmivelési szakiskola fölavatási ünnepén. Karczag város képviselőtestülete és közbirtokossága nagy ünneppel fogadja a minisztert. A vasuti állomásnál zenekarral és bandériummal kísérik a városba. Az iskola leleplezése s az alkalmi gazdasági kiállítás megtekintése után lesz több száz terítékű bankett, néppünepély stb. A miniszter még aznap este visszautazik a fővárosba.

— **Rosszak a péksütemények.** Debreczen városát ma már a modern városok között szeretik emlegetni. Példásnak mondják közbiztonsági viszonyait, jónak a közegészségi állapotait s olyan előszeretettel emlegetik az idegenek előtt, hogy milyen jó élelmezés van városunkban. Mi mindezeket szívesen elismerjük, sőt magunk is igyekezzünk, hogy Debreczent minden tekintetben az első városok között emlegessék; de ezutal már nem hallgathatjuk el azt a valóban botránys dolgot, hogy Debreczen városában ne lehessen egy olyan péksüteményt kapni, mely jó lenne, illetőleg ki lenne sülvé. Mégis csak elszomorító dolog ez. Tessék megnézni a vizes zsemléket, mintha csak nyers tésztát ennék az ember, a kifliket, a többi süteményt, száz közül tizet ha lehet csak találni, ami élvezhető. A közönség elkeseredése már nagy a pékek ellen, hogy nem is csodálkoznánk azon, ha többen összeállnának s a fővárosból hozatnának egy pékmestert, kivel azután készíthetnék a süteményeket. Hogy a sütemények élvezhetetlenek s mintegy kényszerűségről fogyasztja a közönség, már nem új előttünk, évek óta így tart s épen ezért felhívjuk a t. főorvos ur figyelmét, intézkedjék a sütemények megvizsgálása iránt, mert azok amellet hogy rosszak s mivel kényszerítve van a közönség fogyasztani, a közegészségre a legártalmasabbak. Ha talán néhány száz darabot naponta vagy hetenkint kivonat a forgalomból a főorvos, talán meggondolják a dolgot a pékmesterek s jobban vigyáznak a sütemények elkészítésére.

— **Hazavágyó művész.** Münchenben élő derék honfitársunk, Böhm Pál, jeles magyar festőművész nem tudta megtagadni magyar voltát, bár már hosszú ideje állandóan a bajor fővárosban, a festővilág központján tartózkodik. A jeles művész az új honossági törvényt értelmében magyar állampolgárságát elvesztette ugyan, de azért nem vétette fel magát egyetlen más állam kötelékébe sem, sőt miután fél emberöltőre terjedő külföldi számkivetése után életét

hazája földjében akarja befejezni, lépéseket tett a m. kir. belügyminiszter előtt, hogy magyar állampolgárságát visszaszerezhesse. Böhm Pál festőművész nagyváradi születésű ember. A visszatérő hazánkfia valószínűleg Budapesten fog megtelepedni s műtermet nyitni.

— **A Polgári Kerékpáros Egyesület** ma, szombaton este 8 órakor az egyleti helyiségben (Dréher sörösarnok) verseny-ügyben általános értekezletet tart, mely alkalommal az új pálya, valamint a tribün terveit is bemutatja az elnökség. Együttal a f. hó 3-án Nagyváradon az egyesület által nyert tiszteletdíj megtekinthető.

— **Sorsolás.** A 33-ik osztrák állami jótékonsági sorsjáték tegnapi sorsolásán — mint Bécsből jelentik — a 200.000 koronás főnyereményt a 292.850. számú sorsjegy nyerte; ehhez van még egy elő- és egy utónyeremény 2000 koronával, 1 elő- és 1 utónyeremény 500 koronával, 1 elő- és 1 utónyeremény 200 koronával, továbbá 100 elő- és 100 utónyeremény 20 koronával, 150 elő- és 150 utónyeremény 12 koronával és 350 elő- és 350 utónyeremény 10 koronával. A 10.000 koronás második nyeremény a 261.002. számú sorsjegyre esett; ehhez is van 1 elő- és 1 utónyeremény 300 koronával, 1 elő- és 1 utónyeremény 200 koronával, továbbá 50 elő- és 50 utónyeremény 20 koronával és 150 elő- és 150 utónyeremény 10 koronával. Az 5000 koronás harmadik nyereményt a 118.382. számú sorsjegy nyerte; ebben is van egy elő- és 1 utónyeremény 200 koronával, 1 elő- és 1 utónyeremény 100 koronával, 100 elő- és 100 utónyeremény 12 koronával és 100 elő- és 100 utónyeremény 10 koronával. A 3000 koronás negyedik nyeremény a 153.674. számú sorsjegyre esett, de a 100 elő- és 100 utána levő számok egyenkint 10 koronát nyertek. 2000 koronát nyert a 131.300. számú sorsjegy, 100 elő- és 100 utónyereménnyel a 10 korona. 1500 koronát nyert a 80.707. számú sorsjegy 100 elő- és 100 utónyereménnyel a 10 korona. 1200 koronát nyert a 225.974. szám 100 elő- és 100 utónyereménnyel a 10 korona. 1000 koronát nyert a 133.101. szám, 100 elő- és 100 utónyereménnyel a 10 korona.

— **Közgyűlés.** A „Debreczeni vadász-társulat” június hó 17-ik napján délelőtt 10 órakor a Városháza nagytermében közgyűlést tart, melynek tárgyai: Folyó ügyek és felelőzés.

— **Hangverseny Álmosdon.** Pünkösöd másodnapján a biharmegyei Álmosd községben egy koncert folyt le, amely tekintve műsorának változatosságát és érdekességét, akármelyik nagyobb vidéki városnak is becsületére válhatott volna. Rendezésében részt vettek az álmosdi és környékbeli uri familiák csaknem kivétel nélkül és akik részt vettek benne, igazán kellemes emlékekkel telve távoztak onnét. A hangverseny a régi Fráter-ház helyiségeiben folyt le, a Fráter-család ősi fészkeiben. A program első száma Bárdos Ödön és Fisch Lajos hegedűjátéka volt. Mind a kettő kiváló hegedűjátékos, egy nagy gondal betanult duettet adtak elő, majd pedig szép magyar nótákat. Következett ezután Szabó Margit énekszámja. Egy közvetlenségével ható, kedves kis Gavotte-ot énekelt, majd pedig a bordalt Stojanovics „Ninon” jából. Rendkívül kellemes hangja, igen jó fölfogással és biztos előadással párosult. Tekintve a terem kissé szűk voltát, szép csengésű hangja nem juthatott kellőleg érvényre, de így is gyönyörködve hallgatták és a kisasszonynak a szünni nem akaró tetszés következtében magyar dalokat is kellett énekelnie. Zongorán Farkas Imre kísérette. Ezután Fráter Irma monológja következett. Makai Emil „Szerenád”-ját adta elő igen kedvesen. Az első éjjeli zene fölött érzett boldogságát, majd a csalódást, amely éri kitűnően alakította. Tulajdonképp egy kis melodráma volt, mert künn halkán kísérette a cigány a monolog kedves szavait. Őt is, aki különben, mint a koncert főrendezője igen nagy érdemeket szerzett e téren is,

zajoson megtapsolták. Klobusitzky Géza művészi czimbalomjátéka után Fáy András olvasott föl egy kedves, ügyes apróságot, majd pedig Tardy György hegedűjátéka következett, aki igen csinosan adott elő egy pár magyar dalt. Zongorán Dobsa Anna kísérette.

Az ily kitűnően sikerült hangverseny után táncz következett, a mely a reggeli órákig tartott.

Jelenvoltak: Asszonyok: Fráter Zoltánné, Szabó Kálmánné, Bay Sándorné, Csepei Miklósné, özv. Klobusitzky Istvánné, Klobusitzky Gézánné, Fáy Andrásné, Buday Gézánné, Schleiniek Gáborné, özv. Lőrinczy Zsigáné, Balogh Lajosné, özv. Somossyné, Horváth Miklósné, özv. Dobsa Sándorné.

Leányok: Fráter Erzsike, Szabó Margit, Fráter Irma, Dobsa Anna és Olga, Noszlopy Stephanie, Balogh Janka, Buday nővérek, Fényes Karola, Mándy Juliska és Janka, Fényes nővérek

— **Tízéves jubileum.** Lapunk tegnapi számában megemlítettük már, hogy a Bikur-Chólim betegsegélyző egyesület holnap tartja tízéves fennállása jubileumát. Ez alkalomból délután öt órakor diszkygyűlés lesz, este nyolcz órakor pedig bankett a Flohner szálloda éttermében. Miután tegnapi számunkban a beküldött értesítésben a diszkygyűlés ideje nem jól volt közölve, most ismételt megemlékezünk e jubileumról, ajánlván azt nemes emberbarátok részvételével figyelmébe.

— **Egy püspök jubileuma.** Kun Bertalan református püspök, holnap ünnepi miskolczi lelkészkedésének ötvenéves jubileumát. Az említett napon reggel 9 órakor a Kossuth-utcai református templomban ünnepélyes istentisztelet lesz, melyet maga Kun Bertalan püspök végez. — Az istentiszteleten a polgári dalos-egyesület is közreműködik két alkalmi dal előadásával. Istentisztelet után Borsodvármegye törvényhatósága, Miskolc város, a helyőrség tisztikara, a református egyház presbiteriuma, az alsó- és felső-borsodi év. református egyházmegye, a miskolczi római katolikus, evangélikus, görög-keleti, izraelita egyházak, a református főgimnázium és felsőbb leánynövelde tanári kara, testületek s hivatalok tisztelgnek. Este a dalár-egyesület szerenádokat ad a főpásztor tiszteletére.

— **Meghívás.** A debreczeni tisztviselők önszegélyző egyesület igazgatósága 1900. évi június hó 11-én hétfőn d. u. fél 6 órakor az egyesület hivatalos helyiségében (gr. Degenfeld-tér 2. sz., emelet) ülést tart. Tárnyak: Kölesön-kérvények. Folyó ügyek. Igazgató szabadsága folytán szükséges intézkedések stb.

— **A szivarozás és a tuberkulózis.** Sokan állították már, hogy a szivar készítésekor a munkásokból a tuberkulotikus bacillusok a szivarba nem egyszer átmennek s így a betegséget a szivarozók között terjesztik. Dr. Kercz — mint a Dohányújság-ban olvassuk — ez állítás folytán vizsgálatot tartott, melynek eredményeképp kijelenti, hogy a tuberkulózist az említett módon megkapni lehetetlen. Igaz ugyan, hogy a bacillusok a szivarkészítéskor átplántálódhatnak, miután azonban a dohánygyárak a szivart csak pár hónappal elkészítésük után szállítják el s ez idő alatt a szivar még nedves, így még ha volnának is rajta bacillusok — addig mind elpusztulnának.

— **Jogászmajális.** A debreczeni jogakadémia hallgatói által segélyegyletük javára 1900. évi június hó 20-án (szerdán) a nagyerdei Dobos-pavillon helyiségében zártkörű majális tartatik, melyre a belépődij

következő: Családjegy 6 korona. Személyjegy 2 korona. Kezdeté 9 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók: Szent-Királyi Tivadar és Zádor Lajos urak üzletében.

— **Az ebtulajdonosok érdekeiben.** Az ebtartásról szóló szabályrendelet értelmében újból és utóljára figyelmeztetnek az ebtulajdonosok, hogy a f. 1900. évre szóló ebvéd jegyeiket haladéktalanul kiváltani, s úgy a folyó évre kivetett ebadó tartozásaikat, valamint hátralékaikat befizetni saját érdekükben el ne mulasszák, mivel a hátralékban levők ellen a legszigorubb végrehajtási eljárás fog folyamatba tétetni. Ez alkalommal figyelmeztetnek mindazon ebtulajdonosok, kik ebüket ezideig be nem jelentették, hogy a bejelentést különben büntetés terhe alatt azonnal eszközöljék. Debreczen, 1900. június 9. A városi adóügyosztály.

— **Szerenád Csokonainak.** Tegnap éjjel, mikor már a tizenkettő felé közeledett a nagytemplom óramutatója, a Csokonai-kertben borizó ének hangzott fel, mely elverte az éj csendességét. A suhogó lombok között megpihent madárka rémülve rebbent fel s a kollegium ablakai megnyitak és álmos szemüket törölgető alakok jelentek meg, kik bámulva szemlélték a szobor előtt álló két urat, kik szemüket Csokonai érzébe öntött arculatára függesztve, zengedeztek: „Óh, Tihanyrak riadó leánya!” Az elzengett dalba diszharmónia is vegyült, mert kóborló ebek bele-belevakkantottak. A két szerenádos meg ihletelt kebellet hagyta el a Lilla költőjének szobrát, leróva előtte — bár szokatlan órában — halás kegyeletét.

— **Magyar Gleichenberg a székelőföldön** a „Korond” gyógyfürdő, rendkívül szerencsés fekvése, ozonduz, pormentes fenyves levegője, de meg az egész modern berendezésével teljesen hivatott arra, hogy mindazok, kik légzőszervek bántalmaival szenvednek, teljes gyógyulás céljából felkeressék.

— **Egy gróf, a ki asztalos.** Gróf Lázár Jenő széles körben ismeretes kiváló műizlésről és műipari gyűjteményéről, melynek nagy részét a faragványos butorok képezik. Az iparpártoló gróf most Medgyesfalván egy nagy asztalosműhelyt állított fel, melynek — mint tanult asztalos — ő a vezető mestere. A gróf műhelyében készített művészi kivitelű butorokat a Marosvásárhelytől hó végén megnyíló székelő kiállításra a nagy közönség is megsemmelheti, mert Lázár Jenő gróf bejelentette a kiállításban való részvételét. Ösupán a butorai 40 négyszögletes területet foglalnak el a székelő kiállításon.

— **Vadember a nádasokban.** A Baja közelében levő Bata községben egy szürben járó meztelen ember rémitette már napok óta az embereket. Allati hangokat adott; ha nőt látott, fogait viczoritva, vad üvöltéssel rohant utána s mikor az emberek üldözőbe vették, berohant a nádasokba, a hova nem merték követni. Hosszas üldözés és keresés után végre tegnap sikerült a csendőrségnek kézre keríteni a szánalmas embert. Teljesen elvadult és úgy látszik beszélni sem tud, mert minden hozzáintézett kérdésre válasz helyett fogait csikorgatva, állatok módjára morgott. Oduja, hol meghuzta magát, a nádasok között, özszerágot csont és egyéb hulladékokkal volt telve. Kilitéről és hogy mióta kóborol meztelen, minthogy szóra nem lehet birni, senkinek sincs fogalma róla.

— **Kormányozható léghajó.** Hoernes Hermann tapasztalt szakférfi legújabbán úgy nyilatkozott, hogy a kormányozható léghajó problémájának

sikeres megoldása már nem sokáig vár magára. E kedvező kilátás az idevágó műszaki és géptechnikai ágak nagymérvű fejlődésének tulajdonítható. Különös figyelemre méltó az a körülmény, hogy a motorok sulya mindinkább csekélyebbé lesz. Még 1852-ben Gifford léggömbjének motora lóerőnként 300 kgr.-ot nyomott, 1852-ben Hoenlei gömbjénél e suly már 146 kg.-ra csökkent. Renard motoránál 1883-ban 77-re, míg legújabbán Zeppelin gróf motoránál csak 25 kgr. esik egy lóerőre.

Igen sokat vár Hoernes a léghajózás előmenetelére nézve az automobil-ipartól, miután itt is nagy sulyt helyeznek az anyag könnyűségére és az automobiltechnikusok versenyeznek egymással a mennél könnyebb anyagok alkalmazásában.

Hoernes kiszámította, hogy a mostani segédeszközökkel egy legalább 12 méternyi pillanatnyi gyorsasággal járó gömböt lehetne előállítani. Az ilyen léggömb azonban 3, legfeljebb 4 óráig tarthatná magát a levegőben. Közlekedési eszköz gyanánt tehát nem lehetne használni. De más fontos czélokra sikeresen lehetne alkalmazni.

Itt megemlítjük, hogy Zeppelin léggömbjéről, mely még e nyáron felbocsátásra kerül, nagyon sok érdekes dolgot lehet várni. Mődek kapitány kiszámította, hogy Zeppelin léggömbje másodpercenként 8-12 méternyi utat fog megtenni és e sebességben 10 óra hossza thaladhat, sőt ez időt, ha egyéb teher helyett 1700 kgr. benzint vesz fel fűtőszertül, meg is négyszerezheti. Zeppelin léggömbjéről tehát méltán várnak nagy eredményeket nemcsak a léghajósok, hanem a csillagászok is.

— **Tinódy Sebestyén emléktáblája.** Kassán emléktáblával jelölik meg Tinódy Sebestyén, a vándor lantos lakóházát. Az emléktáblát Répászky Gyula építész már elkészítette s holnap lesz az ünnepies leleplezése. Az ünnepségre a kassai tanintézetek és testületek zászló alatt fognak kivonulni. Dr. Takács Menyhért főgimnáziumi igazgató és koadjutor pedig ünnepi beszédet tart.

— **Meggyilkolt vőlegény.** Vakmerő gyilkossági eset történt a napokban Kis-Teleken. Egy kikoszarzott kőrő állott bosszút vetélytársán, a kit orozva leszurt. *Kucsera* Péter kis-teleki legény szerelmes volt egy odaváló szép leányba, a kinek házassági ajánlatot is tett. A leány hosszú időn keresztül nagyon ügyesen tudta a legényt hálójában tartani, a nélkül azonban, hogy Kucserának a házassági ajánlatra igenlő választ adott volna. A mult hetekben egy másik kőrő: Teleki József jelentkezett a háznál. A leány, úgy látszott, csak erre várt, mert a mint Teleky megkérte, annak rögtön igenlő választ adott. Pünkösöd másodnapján meg is tartották az eljegyzést. Kucsera, a mellőzött szerelmes legény, csak az eljegyzés napján tudta meg az egész dolgot, mert a leány azt izente neki: hogy ő utánna ne járjon, keressen más leányt magának. Kucserát ez az izenet végkép elkésértette. Bosszút esküdött vetélytársa ellen s tervét még az éjjel végre is hajtotta. Hétfőn éjjel Kucsera megleste Telekit, a mikor az a menyasszonyától hazafelé tartott és egy nagy késsel hátulról ledöfte. Három nagy mély seb esett a szerencsétlen legényen, mindegyik elég széles volt ahhoz, hogy megölje. A csendőrségnek csak tegnap reggel sikerült a gyilkost elfogni, kit bekísértek a szegedi csillagbörtönbe.

— **Orvtámadás a buzaöldön.** Csepella István m.-pécskai gazdálkodó tegnap reggel gyanutlanul ment haza buzaöldjéről

Herczeg Metternich-féle

Königswarti

Richard-forrás

Kapható helyben Geréby Fülöp utódai uraknál, mint főraktárosoknál és minden jobb vendéglőben.

★ A világ legkitűnőbb asztali vize. ★

Természetes szénsavdus tartalmánál fogva különösen alkalmas borral, gyümölcs-szórpval vagy likőrrel való keverésre. Feltűnő gyógyhatású emésztési zavaroknál, ugyszintén a légző és húgyhólyag idült hurutos bántalmainál. Járványos betegségek ellen biztos óvszernek bizonyult.

Országos főraktár és iroda: Budapest, VIII., József-körut 9. sz.

Polónyi Mátvás társaságában. Az árokból egyszerre kiugrott sógora, Molnár István a fiával és Kovács Antallal, akik megrohanták Csepellát, lerántották a földre s vasvillával borzasztóan összeverték. A fejét bezúzták öt helyen is. Polónyi, ki időközben elszaladt, segítséget hozott és a súlyosan megsérült embert bevitték a községbe. Az orvos állítása szerint a reggelt aligha fogja megérni. Csepella és Molnár között valami örökösödési per folyik, e miatt támadtak rá a békétlen rokonok.

x **Fényképészeti készülékek működésüknek.** Mindazoknak, kik a fényképészet iránt, ezen szórakoztató s mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az 1854. év óta fennálló Moll A. cs. és kir. udv. szállító (Bécs, Buchlauben 9.) fényképészeti különlegességek és szükséglet cikkek üzletét és képes árjegyzékének megtekintését, mely kívánatra ingyen küldetik meg.

— **Elütötte a vonat.** Majdnem végzettsé válható szerencsétlenség történt tegnap a Téglás-kertnél. A vasuti sínjárási játszadozó Acs Magdolna s nem vette észre a közelben jövő vonatot, mely Léta felé indult el a debreczeni állomásról. A kis leány a sinek között volt, a vonat elütötte s hanyatfekve maradt, míg csak a vonat el nem ment. Kiáltására előjött nagyapja s a vonaton utazó egyik orvos is leszállott, hogy első segélyben részesítse a kis gyermeket. Acs Magdolnát a kórházba hozták, hol megállapították, hogy koponyaöntörést szenvedett, melyet azonban kihever.

x **A legjelesebb magyar ásványvíz,** mely előkelő orvosok nyilatkozatai alapján kiváló gyógyhatással alkalmaztatik, kétségtelenül a **szolyvai gyógyforrás.** Ez az általános kedvelt gyógyvíz, mely elsőrangú élvezeti ital is, már Rákóczi korában volt ismeretes. Érdekes, hogy régisége daczára ugyanazon alkatelemekből áll, mint hajdan, és eredeti tulajdonságaiból mit sem veszített, amint azt a nagyszámu vegyi elemzések igazolják. Dr. Than Károly, a nagyhirű egyetemi vegytanár összehasonlítván a **szolyvai gyógyforrást** az elsőrangú külföldi vizekkel, arra az eredményre jutott, hogy nevezett víz a külföldi forrásokat nagyon is fölülmulja. Többek között következőleg nyilatkozik: „A szolyvai csaknem háromszor koncentráltabb, mint a giesshübli; ugyanannyi víz élvezete mellett az elsővel csaknem kétszerannyi bikarbonát maradékot viszünk a gyomorba, mint a giesshübliel. A **szolyvai víz** ennél fogva **hathatósabb, mint gyógyvíz.**”

— **A rastatti gyilkosság.** Egész könyvtárat irtak már össze a történet kutatói a rastatti gyilkosságról, melynek titka azonban máig sincs kiderítve. Tudjuk, hogy 1799. április 29-ikének éjjelén titokzatos módon meggyilkolták a rastatti kongresszusra küldött francia követeket: Bonniert és Roterjót. Csak a harmadik követ, Derby menekült meg. Hogy kik követték el a gyilkosságot és mi volt ennek az oka, nem tudták kideríteni. Derby azt állította, hogy a gyilkosok székely huszárok voltak, kiknek ezrede akkor Rastattban táborozott. Eriste Oszkár közös hadseregbeli százados átkutatva most az ez esetre vonatkozó iratokat a bécsi udvari levéltárban s kétségtelenül megállapította, hogy nem a székely huszárok voltak a gyilkosok. Számos adattal bizonyítja ezt; a többi közt ezzel: Derby azt állította, hogy a támadók francziául beszéltek, a székely huszárok között pedig egyetlen egy sem volt, a ki francziául csak egy szót is tudott volna. Kitűnik ez a kihallgatási jegyzőkönyvekből, melyeket an-

nak idején a nyomozás alkalmával vettek fel. Babarezy, a székely huszárok akkori ezredese, Burkhard századossal együtt annak a véleményének adott kifejezést, hogy a gyilkosságot francia emigránsok követték el.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

Királyi kézirat.

Budapest, jun. 9. A király a következő legfelsőbb kéziratot adta ki: „Kedves Körber! Indítatva érzem magam, hogy a birodalmi tanács 16-ik ülősszakának berekesztését elrendeljem!“

A király szemleutja.

Bécs, június 9. A király folytatta ma a szemlét, melyen Ferencz Ferdinánd is jelen volt.

A pénzügyi bizottság ülése.

Budapest, jun. 9. A pénzügyi bizottság ma folytatta ülését, melyen a kvóta-javaslatot tárgyalta. A javaslatot Gajári Ödön ajánlotta. Kossuth, Komjáthy és Justh Gyula az osztrák eseményekre tekintettel a javaslat napirendről való levételét kérik. Ugyanily értelemben szólalt fel Pulszky is. Gajári ellenzi a napirendről való levételt. Az ülés tovább folyik.

Gyilkos villám.

Budapest, jun. 9. Udvarhely-megye Enlaka községben levő Ülötelek nevű helyen a villám becsapott Kósa Mihály majorjába s kilencz embert súlyosan megsebesített. Az emberek közül egy meghalt s a többi majdnem beleégett a felgyújtott épületbe.

A szultán üdvözlöte.

Budapest, június 9. A szultán Pretória bevételért gratulált az angol királynőnek.

A kínai zavarok.

(Legujabb táviratok.)

Peking, június 9. Mingeseből, Innanfuból a francia konzulok elmenekültek. **A boxerek gyujtogatnak.**

A *Times* írja, hogy Angliának Oroszországgal egyetértve el kell fojtania a zavargásokat.

KÜLÖNFÉLÉK.

* **Mi a lyddit.** A dél-afrikai háborúról érkező hírek között gyakran olvashatunk azokról a borzasztó rombolásokról, amelyeket az angolok gránátai okoznak. E gránátokról azt is olvashatjuk, hogy valami lyddit nevű robbantó anyaggal vannak megtöltve. E sokat emlegetett, de nálunk nem igen ismeretes robbantó anyagról a következő ma-

gyarázatot olvassuk most a Műszaki Hetilap-ban:

A lyddit lényegében hasonló, sőt csaknem azonos a francziák melenit-jével. A lyddit és a melenit legfontosabb alkotórésze a pikrinsav és pedig a melenit a pikrinsavnak kolloidum gyapottal való összeolvastása, a lyddit ellenben száraz, szemcsés és kristályos pikrinsavnak collodium-gyapottal való bevonása, révén készül. A melenit és a lyddit hatása jelentékenyen nagy nitrogéntartalmukban, erős oxidáló képességükben és rendkívül magas hőmérséklet mellett történő, szinte pillanatnyi bomlásukban birja alapját, mely tulajdonságuk folytán a gránátburkot erős durranás közben apró darabokra zúzzák széjjel, az egyes darabokat pedig igen nagy erővel szerteszérik. Az angol tüzegek egy alkalommal magukon tapasztalhatták lövedékeik romboló hatását, amennyiben egy lyddites-gránát, melyet saját ágyujukból lőttek volt ki, valamelyes okból ütegjük előtt 450 méter távolságban szétrobbant, a gránát egyes darabjai pedig egész az ütegig pattant vissza, miközben néhány angol katona meg is sebesült. A lydditet előállítás helyéről, a Kent grófságban levő Lydd városkáról neveztek el.

* **Fémfényű fa** Egy francia vegyész kitalálta, hogyan lehet közönséges fát fémfényűvé tenni, a nélkül, hogy természetes sajátágaiból veszítene. A fát sulya szerint három vagy négy napon át maró alkálikus oldatban, például kalczinál szódában hagyják, hetvenöt—kilenczven fok hőmérsékleten. Erre azonnal kalciumhidroszulfid fürdőbe helyezik, a melybe huszonnégy—harminczhat óra mulva a marókálinak oldatát öntik. Ebben a keverékben a fát negyvennyolcz órán keresztül hagyják harminczöt—ötven Celsius fok hőmérsékleten. Ebből a leírásból látható, hogy az eljárás nehézkes és sok időbe kerül; az eredmény azonban állítólag meglepő. Ha az így elkészített fát, miután mérsékelt melegben megszáritották, simító vassal fényezik, felületén igen szép fémes fényt kap. Ez a fémfény még jobban érvényesül, ha a fát ólommal, ónnal vagy cinkkel dörzsölik. — Ha erre üveg- vagy porcellán-eszszólóval fényezik, a fa majdnem fémtükörszerűvé válik, a mi által famunkákban természetesen igen szép hatás érhető el. E mellett a fa igen szilárd és ellentálló marad.

RÖPPENTYÜK.

* **Ideális.** — Hát lemondta az ideálistusmusról — Dehogy.

— Hiszen mégis gazdag leányt vettél el!

— Nos, van-e annál dicsőbb dolog, mint mikor hozzám jön feleségül egy leány nagy hozományyal, holott nekem semmi sincs?

* **Névjegy.** Ballerina: Mit akar?

Komorna: Egy ur akar beszélni nagyságával.

Ballerina: Kicsoda?

Komorna: Azt mondja, hogy ez a gyöngyfüzér a névjegy.

Ballerina (nézi az ékszer): No jól van, ereszsze be, de máskor is kérje tőle a névjegyét.

KÖZGAZDASÁG.

A kálitragyak gyakori bizonytalan hatását nem a trágya rosszassága, vagy használhatatlansága okozza, hanem azon körülmény, hogy vagy túlságosan vízenyős föld, vagy mészben szenved az hiányt. Előbbi esetben locsapólsnak, utóbbi esetben mesze-

feljebb! — 14 méter — postabér és vámmentesen szállítva. Minták kiválasztásra, nemkülönbben fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem“ blousok és ruhákra alkalmas 45 krajczártól 14 forint 65 krajczárig méterenkint.

Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik!
Henneberg G. selyemgyáros, Zürichben.
(Cs. és kir. udvari szállító.)

Foulard-selyem-ruha

8 forint 40 krtól

zésnek kell megelőzni a nevezett trágya elszórását. A mészkalkalmazandó mindazon esetben, midőn a szántóföld 0.5% mésznél többet nem tartalmaz.

A répanak, repezének, dohánynak, lennek stb. igen sok az ellensége s különösen kikélese után nagy kárt tesz beennük a földi bolha. Minél lassabb e növényeknek fejlődése, vagyis minél huzamosabb időn keresztül tart első fejlődési stádiumuk, annál nagyobb lesz a kár, annál tömegesebben lépnek fel a bolhák. Ha a növénynek sok könnyen felvehető nitrogén áll rendelkezésére, akkor jobban fejlődik s jobban kiállja a bolha pusztítását. A könnyen felvehető nitrogént fejtrágya gyanánt alkalmazott salétrommal lehet megadni s azért e trágya említett növényeknél fontos szerepet játszik.

Ha korai tököt akarunk termelni, e célra legalkalmasabb az indátlan spárgatók, a mely a legizletesebb főzeléket szolgáltatja és az üveg alatt való tenyésztésre legjobban megfelel. A magot elvetés előtt ezélszerű 24 óráig langyos vízben áztatni, hogy annál hamarabb kikeljen. Áztatás után a mag eserepekre lesz ültetve, melyből a plánták 8-10 nap alatt kikelnek. Ha a plántáknak a szik levélen kívül 1-2 levelük van, elkészítjük a melegágyat a már ismeretes módon, ugy azonban, hogy az ablakkereteknek megfelelőleg mindkét oldalon 25-30 cm. hely hagyassék a trágya befogadására. Trágyául műtrágyával kevert lótrágyát használunk. Ha a trágya már megmelegedett, arra 25 cm. vastagságu földréteget teszünk s fölrajuk az ablakokat. A tök palántákat akkor kell berakni, midőn a föld hőfoka 20-25°C.

REGÉNY.

A világ szive.

— Regény 2 kötetben. —

Angolból fordította: **Krampera János.**

(Folytatás.) 10.

— Micsoda zaj ez? — kérde szemét dörzsölve és mit harcoltok ti itt az én kertemben? Eltakarodjatok mindannyian, különben közibetek lövök.

— Ugy hiszem, — szóltam meghajtva magamat, — hogy a sennor meg fog bocsátani, hogy álmát megzavartuk, de már ezt az ügyet zaj nélkül nem igen lehetett eligazítani. Szabad lesz a sennornak serapeomat (kendő) felajánlani? Az idő hűvös s még meg talál hűlni ebben a ruhában.

— Köszönöm, — szólt és magára vette a serape-ot. Most pedig talán lesznek oly szivesek és megmagyarázzák, hogy csata-teret csinálván belőle, miért taposták össze a kertemet?

Elmondtam neki az egészet s ugyan csak csudálkoztam, mikor láttam, hogy még haragra gerjed érte.

— Mindenestre meg kell köszönnöm uram, hogy az életemet megmentette, — mondá végül, — bár én nem kértem volt fel erre.

— De szó a mi szó, furcsának találok, hogy önök itt harcolnak az én kertemben, a nélkül, hogy nekem alkalmat adnának, hogy megoszszam önökkel a harcót. **Carambal** fiatal leány vagyok én, hogy így bánnak velem? — és hirtelen nevetésbe törve, meg-
rázta a kezemet.

Még ugyanazon nap, mikor a küzdelem nyomait már eltüntették, sennor Strickland egy embert küldött hozzám s kéretett, tisztelném meg azzal, hogy vele ebédelek. Elfogadtam s a mint ebéd után leülve szivarra gyujtottunk s elbeszélgettünk az éji harc-
ról, ő így szólott hozzám:

— Don Ignatio, én az élettemmel tartozom önnek s higye el, hálás is vagyok érte, annál is inkább, mert el sem tudom képzelni, mi indította őnt arra, hogy annyit kockáztasson egy egész idegen emberért.

— Megtettem először mert vonzódom ön-
höz, sennor, — válaszolám, — másodsor,

mert nagyon kedves dolog, ha a gonoszokat saját vermükben foghatja meg az ember. Azok pedig, a kik ma reggel elpusztultak, ugyancsak pokolra való gonoszok voltak egytől-egyig. Ezeket a zsákmány reménye hozta ide, az ilyen se istene, se becsülete népség öt dollárért fejkenként gondolkodás nélkül gyilkolja le embertársát, de **ők** csak fel voltak bérelve olyanok által, a kik gyűlölik őnt, mert tisztességesen bánik indián munkásaival s mert nem akarják, hogy külföldi versenytársak jöjjenek a nyakukra; önről pedig azt hiszik, hogy ön az első fecskéje az elkövetkezendő bevándorlásnak. Ezért aztán úgy gondolkodtak, hogy nem volna rossz számítás, ha őnt eltennék láb alól s ilyenformán elriasztanák az ön után jövőket. Bármint legyen is, a veszély el-
mult s többé nincs mitől félnie, mert olyan lezket adtunk nekik, a mit nem egyhamar fognak elfelejteni.

— Annál jobb, — felelé ő, — mert van nekem elég bajom, nemhogy még az életemet is folyton féltennem kelljen. Most pedig, Don Ignatio, igazán nem is tudom, felkérhetem-e őnt ilyesmire, bár azt hiszem, nem fogja ajánlatomat félreérteni, ha megkérdelem, nincs-e kedve egy szerződést elfogadni? Nagyon nagy szükségem volna egy felügyelőre, a ki az indiánokat ellenőrízne s egy arravaló embernek szívesen fizetnék havonta száz dollárt. A részvenytársaságnak, melyet képviselek, állapota nem engedi meg, hogy többet ajánlhassak.

Gondolkoztam egy darabig s aztán így válaszoltam:

— Sennor, az összeg, melyet ajánl, nem elég nagy ahhoz, hogy engem csábítsa, mert épen hogy eleségre, lakásra és szivarra ha futná, de ajánlatát mégis elfogadom, még pedig ugyanazon ok miatt, a miért ma reggel küzdöttem az ön érdekében. Vonzódom önhöz s a mi tőlem telik, mindent szívesen megteszek, ha azzal önnek

vagy az ön érdekeinek használok. Egyre azonban figyelmeztetnem kell őnt: úgy jöhet, hogy hirtelen kellend őnt elhagynom, mert időm felett nem rendelkezhetem szabadon. Én is csak szolgálja vagyok egy nagy társaságnak s bár már évek óta nincsen szükségük rám, bármely pillanatban helyemre hívhatnak.

Igy történt, hogy sennor James Strickland-nek — jobban mondva társulatának — szolgálatába állottam s ott is maradtam valamivel tovább mint egy évig, még pedig ugyancsak kemény munkában, mert a sennor nem kimélt sem mást, sem engem, legkevesbé pedig önmagát.

(Folyt. köv.)

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

Eladó műtőlgyfák.

900 szál
tölgyfa, nyárfa, vargafa
s jó minőségű

vágott cser

eladók.

Értekezhetni: III., Honvéd-ut 62.

Debreczeni kereskedelmi és iparkamara.

2452. szám.
1900.

Pályázati hirdetés.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara a debreczeni piac-utcza 69. számú telkén létesítendő székházának építési munkáira versenyajánlati tárgyalást hirdet.

A tervek, költségvetés, vállalati általános és részletes feltételek a kereskedelmi és iparkamara hivatali helyiségében (Hatvan-utca 23. sz.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők s ugyanott a költségvetés és feltételek másolatai beszerezhetők.

A munkálatok következő összegekkel vannak előirányozva:

I. Föld-, kőműves- és elhelyezési munka	58353	korona	90	fillér.
II. Kőfaragó munka	9281	"	62	"
III. Vasneműk	11457	"	14	"
IV. Ács munka	7009	"	78	"
V. Bádigos munka	2831	"	65	"
VI. Szobrász munka	2843	"	30	"
VII. Ásztalos-, lakatos-, festő- és üveges munka	16018	"	10	"
VIII. Vízvezetési munka	5205	"	98	"
IX. Szobafestő- és kárpitos munka	2851	"	—	"
X. Kályhás munka	2764	"	—	"

Összesen: 118616 korona 47 fillér.

Ajánlatok tehetők úgy az összes, mint az egyes munkálatokra, vagy egyes munkacsoportokra és pedig csakis a debreczeni kereskedelmi és iparkamara kerületéhez tartozó oly önálló iparosok vagy vállalkozók részéről, kik kamarai illetéket fizetnek.

Az ajánlatok f. é. június hó 26-ik napjának d. o. 10 órájáig a debreczeni kereskedelmi és iparkamara hivatalos helyiségében nyújtandó be.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1900. június hó 25-én d. n. 4 óráig az ajánlati összeg 5 (öt) % -ja bánatpénzül a debreczeni Közgazdasági Banknál leteendő és pedig vagy készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban, vagy valamely helybeli pénzintézet betéti könyvecskéjével.

A bánatpénzről szóló letéti jegy az ajánlathoz csatolandó.

Az egy koronás bélyeggel ellátott, sajátkezüleg aláírt ajánlatba kiteendő ajánlattevőnek neve, polgári állása, lakhelye, azon munka megnevezése, melyre ajánlatát teszi, továbbá betűkkel és számokkal kiírva azon összeg, melyért ajánlattevő az illető munkát elvállalni hajlandó; végül tartalmaznia kell ajánlattevőnek azon nyilatkozatát, hogy az építési terveket, költségvetést, vállalati általános és részletes feltételeket ösmeri s azokat magára nézve kötelezőknek tekinti.

Távíratilag vagy későn beérkezett ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

A debreczeni kereskedelmi- és iparkamara fentartja magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatokat, az ajánlati összegre való tekintet nélkül, el- vagy el ne fogadja, vagy az építkezést esetleg új pályázat hirdetésével biztosíthassa.

Debreczen, 1900. június 8.

A kereskedelmi és iparkamara.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint **Piacz-utca 47. sz. a.** volt

zongora-termemet

Szent-Anna-utca 3. sz. alatti helyiségbe helyeztem át.

A legjobb gyártmányu **zongorák** és **pianinók** **jutányos árban** kaphatók.

Javításokat és hangolásokat **mérsékelt áron** eszközöl

Szendró Sándor
zongora-készítő.

Melocco Péter BUDAPEST,

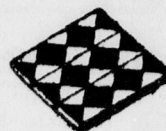
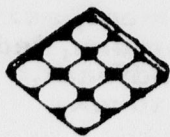
márvány-mozaiklap, cement-műkö, cementárugyár betonépítkezési vállalat.

Központ : Budapest, VI., Dévai-utca 21. || Fióktelep : Debreczen, Margit-fürdő.

Csatornázások, Vízlecsapolási és száraz-téti munkálatok.
Hidak és zsilipek építése betonból.
Istálló berendezések : jászlak, burkolatok comprimált portlandcementbetonból.
Műkögyártás : lábazatok, szökőkutak, víz-medencék.
Betonjárdák.

Márványmozaiklap : cementlap, keramitlap-burkolatok.
Mozaik és terrazzo munkák.
Csömösölt portlandcement-betonsövek gyártása csatornák és átvezetésekre.
RABITZ- és MONIER-szerkezetű építkezések.
Tűzbiztos födémek.

Portland- és roman-cement és egyéb építési anyagok raktára.

Fióktelep : Debreczen, Margit-fürdő.

Gróf Schönborn-Buchheim Brvin Bereg-m. uradalmából.

Szolyvai gyógyforrás.

Dr. Kélli, dr. Bóka, dr. Widerhoffer tanár urak és számos orvosi tekintélyek nyilatkozatai alapján kitünő sikerrel ajánlják : közsvény, hólyag s vizeleti szervek bajainál ; ezukorbetegség, húgyhomok, epekő ; a torok és tüdőszervek bántalmánál, étvágytalanság és gyomor-megbetegedéseknél.

Kitünő ízű ital, igen üdítő viz.

Gyomor bajok elleni specificum

A Luhi Erzsébet gyógyforrás.

A gyomor rendetlen működésénél gyomorsav tulságos képződésénél, gyomorégés, bőfőgés, a gyomor elnyálkásodása, a gyomor és bél krónikus hurutja alkalmával kitünően beválik ; a torok, gége és hörgők idült hurutos állapotában sikerrel alkalmaztatik.

Elsőrangú üdítő és asztali ital.

Polenai gyógyforrás.

Elsőrendű diétikus viz ; legüditőbb asztali viz, borral vegyítve kitünő, tejjel vegyítve a legjobb nyálkaoldó szer.

Kaphatók : minden fűszerkereskedésben és az uradalmi ásványvizek bérlőségénél **Szolyván (Bereg-megye.)**
♦♦ Prospektus ingyen és bérmentve. ♦♦

KEGYES FERENCZ

legnagyobb

sirkőraktára

DEBRECZEN,

az Ipar- és Kereskedelmi Bank palotájában, Piacz-utca 58. szám.

A legjutányosabb árak, pontos és szolid kiszolgálás.

Legjobb fénymázak a világon !

Aki azt akarja, hogy lábbelije szép fényes és tartós maradjon csupán

Fernolendt-féle fénymázat vegyen.

Világos lábbelieknek csak

Fernolendt természetes bőr-crème való.

Mindenütt kapható.

Gyár alapított Bécseben 1832. évben.

Gyári raktár : **Bécseben, I. Schulerstrasse 21.**

A számos értéktelen utánzatok miatt kérem jól figyelni nevemre **St. Fernolendt.**

KLYTHIA- a bőr ápolására
RIZSPOR

az arcszín finomítására és szépítésére.

Legelegánsabb toilette-, bál- és salonpor, fehér, rózsaszín vagy sárga.

Vegyészileg megvizsgálva és jónak találva

Dr. POHL J. J. cs. és kir. tanár által Bécseben.

Elismerő nyilatkozatok a legjobb körökből vannak minden dobozhoz csatolva.

Taussig G. G. G. G.

cs. és kir. udvari toilette-szappanok és illatszerek gyára Bécse.

Főraktár : Bécse, I., Wollzeile Nr. 3.

Kapható Debreczenben a legtöbb illatszere- és gyógyfűszerüzletekben és gyógyszerárakban.

1 doboz ára 2 Kor. 40 fillér.

Szétküldés utánvétellel vagy az összeg előleges beküldése mellett.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz MOLL A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörös és gyomorhív, rögzített székrekedés, májbanalom, vertolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 Korona.

Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg tünteti fel és „A Moll” feliratu ónozáttal van zárva. A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer köszvény, csusz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű. — Egy ónozott eredeti üveg ára: 1 Korona 80 fillér.

Moll-féle gyermekszappan

a legfinomabb, egészen új módszer alapján készült gyermek- és hölgyzappan, a bőrnek racionális ápolására, gyermekek és felnőttek részére.

Ára 1 drb. 40 fillér, öt drb. 1 Kor. 80 fillér. Minden egyes ilyen gyermekszappan a Moll-féle védjeggyel van ellátva.

FŐ-SZÉTKÜLDÉS:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udvari szállító által.

BÉCS: I., Tuchlauben 9. sz.

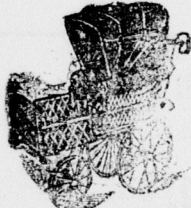
Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítettek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Főraktár Debreczenben:

Szent-Királyi Tivadar urnál.

Anyák, mielőtt

gyermekkocsit vásárolnának, tekintsenek, illetőleg rendeljenek meg ingyen és bérmentve egy gazdagon illusztrált katalógust az új higienikus ülésre és fekvésre átalakítható kocsikról. Orvosi kapacitásoktól ajánlva! Legnagyobb tisztaság! Legnagyobb elegancia!

Baumann L. cs. és kir. sz. szabadalomtulajdonos.

Bécs, VI., Mittergasse 6.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól! Csak akkor valódi, ha a kocsik alján az oldalt látható védjegy van

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagzaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment. elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban.

Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT cs. és kir. udvari szállító.

Czement építési anyagok, mész eladás, tetőfedési és aszfaltvállalat.

Nedves falak szárazsá tételé.

LUKÁCS VILMOS DEBRECZEN

Hatvan-utca 5. sz.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, miszerint a helybeli piacon Hatvan-utca 5. szám alatt

czement, burkolati, tetőfedési és aszfaltvállalatot

alapítottam és az építési szakmába vágó összes anyagokból ugyanott dusan felszerelt raktárt tartok.

NAGY RAKTÁR

Mész, darabos és oltott, 1/a. portland Czement, Roman-Czement, aszfalt, Kőszénkátrány, fedéllak, Stukator nádfonat, Kőagyagcsövek,

Kéménytoldalékok, Mozaiklapok á la mettlach, Czementlapok, Kelheimi keramit-lapok, Tűzálló téglák, Fősz (gypsz.)

A n. é. közönség szives megrendelését kérve, vagyok

teljes tisztelettel Lukács Vilmos.

Czement és mozaik lapokkal kövezések, betonirozások, granitto terazzo falburkolási, falelszigetelési, aszfaltmunkák, köfedéllemezeli befedések mérsékelt árszámítás mellett.

Dr. SZABÓ-féle

VIRÁG-CRÉME

az arczerémekek gyöngye.

Teljesen ártalmatlan anyagokból készült, higanymentes arczenőcs, mely miután nem zsíroz, nappal is használható. Üdév, puhává s fehérré teszi az arc s kezek bőrét. Kiválóan javalva az arczör minden tisztátalansága ellen, mint bőratkák, sörör, bőrhámlás, szeplo továbbá szélkifujta kezek s arcznál.

Egy tégely ára
70 fillér (35 kr.)

Főraktár: Debreczenben,

MIHALOVITS I. gyógyszerertára.

Lubló-gyógyfürdő

Szénsavas vasas (pe sgo) és morfürdők.

Vasas források, felette dúsak szénsavban.

Ivó, fürdő és területi gyógymód

künnö sikerü, vérszegénység, súlyos betegségek, testi és szellemi túleröltetés után, különösen pedig női bajoknál.

Pormentes védett fekvés (556 m.). Kiterjedt fenyveserdők között kényelmes lakások és künnö ellátás mérsékelt árak mellett.

Állandó fürdőorvos: Dr. Platzer Sándor volt egyet. klinikai tanársegéd, budapesti nőgyógyász.

A vendéglő Kolaeskoftszky J. vezetése alatt áll.

Posta- és távirtdaállomás (Lubló-fürdő). Zónajegyek. Vasuti állomás Lubotin-Lublófürdő.

Elő- és utósaisonban tetemes árkedvezmény, lakás, fürdők és étkezésnél.

Az ásványviz (Amália-forrás) friss töltésben kapható a forrás kezelőségénél és minden nagyobb ásványviz kereskedésben.

Képes prospektust küld és bővebb fölvilágosítással szolgál

az uradalmi fürdőgondnokság

(Lublófürdőn, Szepes-megye.)

NB. Az ásványviz eladására elárusítók kerestetnek.